ontvangen van Arlman op 20.000 ft op weg naar lux in "Cessna Citation" 3-IV-78

~~Aantekening t.b.v. Europese Raad~~
Aantekening t.b.v. Europese Raad
d.d. 7 en 8 april te Kopenhagen

REZ

~~DG RES~~

Speaking points inzake agendapunt "Economische en Monetaire Unie"
(zie tevens informatieve nota terzake)

Economische Unie

Economische Unie
Economi

A. Monetaire situatie

1. Naar aanleiding van de plannen m.b.t. de EMU wil ik gaarne over de huidige monetaire situatie in de EEG het volgende onder Uw aandacht brengen.

2. Zoals bekend is de dollarkoers de afgelopen maanden aanzienlijk gedeprecieerd. De Dmark en de aan de Dmark in het kader van het slangarrangement gekoppelde gulden, Bfrank, Deense en Noorse kroon zijn t.o.v. de dollar sterk omhoog gezogen.

3. Spanningen binnen de slang leidden er toe dat de Noorse kroon onlangs binnen de slang met 8% is gedevalueerd.

4. De recente koersval van de dollar is ingezet in het begin van 1977 en is de laatste maanden in aanzienlijke mate versterkt.

5. Dit terwijl dit jaar in januari en nog onlangs in maart van de zijde van de Amerikaanse autoriteiten een duidelijke bereidheid is uitgesproken om de koers-val van de dollar speciaal t.a.v. de Dmark tot staan te brengen.

6. Het in maart jl. gesloten Amerikaans/Duitse akkoord om de koersval van de dollar te remmen gaf een duidelijke beleidswending van de Amerikaanse autoriteiten aan door voor het eerst een deel van de Amerikaanse reserves in de strijd te werpen ten gunste van de dollar-Dmark relatie.

7. Tevens is door de V.S. en Duitsland erkend dat t.a.v. de stimulering van de economie maatregelen terzake dienen te worden overwogen. Met het oog hierop zullen de economische ontwikkelingen nauwlettend worden gevolgd. Met name de ontwikkeling in het eerste kwartaal van 1978 is hierbij de toetssteen. Bij tekortschieten van de economische groei zal eventuele bijstel-

© BuZa, blok 4, 1975-1984 (Ministerie van Buitenlandse Zaken) inv.nr. 16244
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S03108

ling plaatsvinden.

8. De Amerikaanse autoriteiten hebben hun voornemens te komen tot energiebeperkende maatregelen om het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans te beperken, krachtig onderstreept.

9. Het vorenbedoelde Amerikaanse/Duitse akkoord is m.i. onvoldoende door valutamarktkringen op zijn juiste waarde geschat.

10. De verschillen in groeitempi van de economie tussen Europa en de V.S., die door de V.S. worden aangewezen als medeschuldige aan het tekort op de lopende rekening van hun betalingsbalans, zouden van Europese kant wellicht verkleind kunnen worden. De stimulering van de economische groei dient dan niet éénzijdig door 1 lidstaat te worden aangevangen maar in een gezamenlijke ~~[illegible]~~ actie van de EEG-landen zo mogelijk met andere grote industriële naties.
In plaats van de lokomotieffunktie van een enkel land zal de zogenaamde "konvooi"benadering overeengekomen moeten worden die de nadelen van de lokomotieffunktie opvangt. Tijdens deze top zou ik gaarne met U een dergelijk principebesluit willen nemen. In de komende maanden kan dit dan nader uitgewerkt worden t.b.v. de volgende top in juli en besprekingen in mei op internationaal niveau.

11. Deze Europese aktie kan een wezenlijke bijdrage betekenen tot opleving van de economie in de vrije wereld.

B. <u>De Economische en monetaire unie</u>

12. De Commissie-voorstellen inzake de Economische en Monetaire Unie alsmede het aktieprogramma voor 1978 hebben beide als gemeenschappelijk doel het bereiken van een EMU.

13. Dit streven kan worden toegejuicht.

14. Een gedachtenwisseling over de EMU is thans te meer zinvol gezien de economische situatie en de verwachte uitbreiding van de Gemeenschap met Griekenland, Portugal en Spanje.

15. Noodzaak tot grotere convergentie wordt door de Commissie ingezien en voorstellen m.b.t. parallelle voortgang van de economische en monetaire integratie verdienen aanbeveling boven een geïsoleerde aanpak van alleen de monetaire integratie.

16. De mate van integratie is afhankelijk van de politieke wil daartoe. Tot dusverre was hiervan in onvoldoende mate sprake.

17. Een EMU kan pas van de grond komen indien de onderliggende economische en monetaire ontwikkelingen van de lidstaten dit mogelijk maken. Elk plan dien van deze basis uit te gaan. Juist het onderling op elkaar afstemmen van voornoemde ontwikkelingen zal op den duur een EMU mogelijk maken.

18. Het nemen van stappen om een EMU te bereiken dient zodanig te geschieden dat eventuele nieuwe lidstaten niet te kampen krijgen met een verhoogde drempel bij toetreding.

19. In het streven naar een EMU vormt terugdringing van de inflatie een zeer essentieel element.

20. Bij een noodzakelijke versterking van coördinatie op economisch en monetair terrein dienen vooral bij het monetaire beleid ook niet-monetaire beleidselementen zoals begrotings- en loon- en prijspolitiek betrokken te worden vanwege hun implicaties op het monetaire beleid.

21. Het formuleren van doelstellingen voor het wisselkoersbeleid als onderdeel van het konjunktuurbeleid, zoals de Commissie doet, geeft aanleiding tot misverstanden.
Het interne evenwicht dient niet "opgehangen" te worden aan het wisselkoersbeleid.

22. Wel kan gedacht worden aan een gerichte discussie in hoeverre handhaving van stabiele koersen het binnenlandse beleid beïnvloedt en in welke mate het monetaire beleid van lidstaten meer op het bereiken en handhaven van stabiele wisselkoersen kan worden afgestemd.

23. De Commissie stelt het voortbestaan van de slang voorop. Dit

vormt ook voor de Ned. regering een uitgangspunt.

24. In het kader van de Duisenberg-voorstellen is een bevordering van een parallelle ontwikkeling op economisch en monetair terrein bepleit. Dit wordt door mij onderschreven. Het overleg over het wisselkoersbeleid tussen alle lidstaten dient geïntensiveerd te worden.

25. Handhaving van het slangarrangement dient als voorwaarde te worden gezien voor toekomstige grotere monetaire samenwerking.

26. Uitbreiding van dit arrangement zal nagestreefd moeten worden om grotere wisselkoersstabiliteit met onze belangrijkste handelspartners te bereiken.

27. Vergroting van het aantal deelnemers aan de slang zal een bijdrage kunnen leveren aan grotere convergentie binnen de EEG en daarmee de EMU helpen bevorderen.

28. Uitbreiding van de slang zal echter alleen kunnen plaatsvinden indien de nationaal-economische en monetaire ontwikkelingen dit mogelijk maken.

29. Wat dit betreft zijn de omstandigheden thans nog niet gunstig.

IMZ/3 april 1978
Drs. Zandvliet

Informatieve nota inzake huidige monetaire ontwikkelingen in de EEG t.b.v. de Europese Raad d.d. 7 en 8 april 1978 te Kopenhagen

---

A. Monetaire situatie

Bij het bezien van de huidige monetaire situatie in de EEG valt vooral de ontwikkeling van de wisselkoersen van de lidstaten t.o.v. de dollar op.

Met name de Dmark is t.o.v. de dollar aanzienlijk geapprecieerd gedurende de laatste twee jaren. Deze ontwikkeling is bovendien de laatste maanden aanzienlijk versterkt.

De aan de Dmark door het zogenaamde slangarrangement gekoppelde gulden, Bfrank, Deense en Noorse kroon zijn tevens t.o.v. de dollar omhoog gezogen. Door de dollarzwakte is er een tijdelijke spanning ontstaan tussen de Dmark en de andere slangvaluta. De Noorse kroon is onlangs binnen de slang gedevalueerd met 8%. De koers ontwikkeling van het Britse pond gaf sinds begin 1977 een opwaartse trend te zien. De laatste maanden is weer sprake van een achteruitgang.

De ontwikkeling van de Franse frank is de laatste tijd sterk onderhevig geweest aan schommelingen die nauw verband hielden met onzekerheid over de uitslag van de verkiezingen aldaar.

De Italiaanse lire heeft een min of meer stabiel verloop gekend t.o.v. de dollar.

De recente koersval van de dollar is voorafgegaan door onrust op de valutamarkten vanaf het eerste kwartaal van 1977 toen duidelijk werd dat de Amerikaanse lopende rekening een zeer ongunstig beeld voor 1977 zou gaan vertonen. Dit werd vooral veroorzaakt door een relatief hoge invoer vanwege olie-importen alsmede een verhoging van de invoer door een gunstiger konjunkturele situatie in de V.S. t.o.v. andere landen. Een gebrek aan vertrouwen in het koersverloop van de dollar was hiervan het gevolg. Dit werd nog groter toen bleek dat Amerikaanse autoriteiten het koersverloop geheel aan de markt overlieten.

De betalingsbalansen in de EEG-landen en de USA*) illustreren de

---

*)

	Frankrijk	BRD	Italië	V.K.	Belg/Lux.	Nederl.	U.S.A.	Japan	Ierl.	Denemarken
1977	-3 mrd $	+2¼	+1	+¾	+½	+½	-17½	+10	-½	-1¾
1978	-2 mrd $	+3	+1¾	+3½	+1	+1¾	-19¼	+10	-¼	-1¼

verschillen in ontwikkeling. De betalingsbalansen van V.K. en Italië vertoonden voor het eerst sinds jaren weer een positief saldo. Het Amerikaanse tekort vertoont nog geen vermindering.
De omvang van het Amerikaanse betalingsbalanstekort leidde tot een druk op de koers van de dollar. De relatief hoge koers van de Dmark en de overige slangvaluta's hebben de concurrentiepositie van deze landen en met name Duitsland aanzienlijk aangetast. Daarbij ontstond een grote per saldo uitgaande stroom van direkte investeringen (naar de V.S.). Oplossing van het dollarprobleem wordt van Europese zijde gezien in Amerikaanse maatregelen ter beperking van het energieverbruik teneinde het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans te doen verminderen. Tevens zou een hogere rentestand (krapper monetair beleid) in de V.S. kunnen bijdragen tot een verbetering van de betalingsbalans. Adekwate maatregelen van Amerikaanse kant zouden het vertrouwen in de dollar kunnen herstellen hetgeen weer van betekenis is voor het olieprijsbeleid van de OPEC-landen. Op korte termijn zou een aktiever Amerikaans interventiebeleid ter ondersteuning van de dollarkoers moeten worden gevoerd.
Van Amerikaanse kant is echter pas vanaf eind vorig jaar een tendens te bespeuren dat zij inderdaad bereid zijn in toenemende mate iets aan de koers van de dollar te doen. In dit verband kan gedacht worden aan recente bilaterale overeenkomsten t.b.v. steun aan de koers van de dollar tussen de V.S. en de B.R.D. Allereerst zijn daartoe stappen gezet in jan. jl. tussen de BRD en de Amerikaanse Treasury waarbij een "swap"akkoord werd overeengekomen naast een bestaand "swap"akkoord tussen de Amerikaanse Federal Reserve en de verschillende centrale banken.

De valutamarkt reageerde daar slechts gedurende korte tijd positief op. Halverwege maart '78 zijn de maatregelen van Amerikaans/Duitse kant om de koers /-val van de dollar te remmen versterkt door

a. verdubbeling van het swaparrangement*) tussen de Federal Reserve en de Deutsche Bundesbank van $ 2 mrd tot $ 4 mrd;
b. de /bereidheid tot verkoop door de Amerikaanse regering van SDR 600 mln (= $ 740 mln) uit haar eigen reserves om Dmarken daarvoor te kopen;
c. bereidheid van de V.S. om haar reservepositie bij het IMF (± $ 5 mrd) aan te spreken om additionele vreemde valuta te verkrijgen.

- 3 -

*) swap tussen centrale banken is een "valutaruil", die meestal na 3 of 6 maanden wordt teruggedraaid. De door de swap ter beschikking gestelde deviezen worden aangewend om een tijdelijke druk op de desbetreffende nationale valuta te weerstaan.

De voorheen gehuldigde locomotief-theorie waarbij één land door stimulering van zijn economie de andere zou meesleuren in een verhoogde economische aktiviteit is thans verlaten en de gedachten gaan uit naar de zogenaamde konvooitheorie. Deze theorie behelst dat een aantal landen tegelijk stimulerende maatregelen treffen waarbij het gevaar van weglekken via een verhoogde invoer wordt voorkomen.
Een bredere aanpak van de stimulering van de economie in de voornaamste industrielanden zal zeer bevorderlijk zijn voor het doorbreken van economische impasse. Aangezien tegenover het Amerikaanse tekort tevens het chronisch overschot op de Japanse betalingsbalans staat, zal ook Japa via groeistimulering in een dergelijke brede aanpak moeten participeren.

3. Een verdere bijdrage tot een verbetering van de betalingsbalans is een voldoende compensatie van het tekort op lopende rekening.
De compensatie van dit tekort de zgn. financiering kan op 2 manieren geschieden, namelijk middels interventies door de centrale banken en door kapitaalinvoer.
Om deze kapitaalinvoer te bereiken zou de Amerikaanse overheid een krapper monetair beleid (hogere rentestand) kunnen voeren. Een tweede mogelijkheid tot kapitaalinvoer is het aangaan van leningen door de Amerikaanse overheid op de kapitaalmarkten buiten de V.S.
Daarbij spelen de volgende faktoren een belangrijke rol, t.w.
   a. de relatief gunstige vooruitzichten van de Amerikaanse economie;
   b. een vergroting van het renteverschil geeft eveneens een kapitaalstroom richting V.S. Het beoogde Amerikaanse rentepeil mag echter niet de economische groei belemmeren;
   c. de verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de wisselkoersen.
4. Spoedige adekwate maatregelen van Amerikaanse kant zouden het vertrouwen in de dollar kunnen herstellen, hetgeen weer van betekenis is voor het olieprijsbeleid van de OPEC-landen. Op korte termijn zou een aktiever Amerikaans interventiebeleid ter ondersteuning van de dollarkoers moeten worden gevoerd.

<u>Amerikaanse maatregelen</u>

Van Amerikaanse kant is echter pas vanaf eind vorig jaar een tendens te bespeuren dat zij inderdaad bereid zijn in toenemende mate iets aan de koers van de dollar te doen. In dit verband kan gedacht worden aan recente bilaterale overeenkomsten t.b.v. steun aan de koers van de dollar tussen de V.S. en de B.R.D. Allereerst zijn daartoe stappen gezet in jan. jl. tussen de BRD en de Amerikaanse Treasury waarbij een "swap"akkoord werd overeengekomen naast een bestaand "swap"akkoord tussen de Amerikaanse Federal Reserve en de verschillende centrale banken.

De verkoop van SDR 600 miln is een belangrijke stap van de V.S. daar thans voor het eerst een deel van de Amerikaanse reserves in de strijd wordt geworpen in de dollar-Dmark-relatie. Tevens is opnieuw duidelijk uitgesproken dat op het terrein van de energie bezuinigingen worden nagestreefd. Ook deze duidelijk positief gerichte maatregelen hebben de koersdruk op de dollar, die wellicht anders nog veel groter zou zijn geweest, niet geheel kunnen tegenhouden.
Een alsnog gezien de relatieve concurrentiepositie ondergewaardeerde dollar blijft het beeld op de valutamarkt bepalen.
De Amerikanen blijven er op wijzen dat de verschillen in groeitempi tussen de EEG-landen en de V.S. mede oorzaak zijn van de tekorten op de lopende rekening van de Amerikaanse betalingsbalans. Van het tekort op de lopende rekening van de Amerikaanse betalingsbalans in 1977 kan voor 10 à 15 mrd $ worden toegeschreven aan het uiteenlopen van de groei tussen Europa en de V.S. Het dollarprobleem zal zeker opgelost zijn indien het vertrouwen in deze valuta zal zijn teruggekeerd. Een bijdrage van Nederland hieraan zou kunnen zijn door officieel te verklaren dat het Duits/Amerikaans akkoord een belangrijke stap is geweest op de weg naar een weer normale, te weten hogere, dollarkoers. De financiering van het Amerikaanse tekort kan op 2 wijzen geschieden namelijk middels de kapitaalrekening en interventies door de centrale banken buiten de V.S.
Via de kapitaalrekening kunnen middelen worden aangetrokken.
Daarbij spelen de volgende faktoren een belangrijke rol, t.w.

a. de relatief gunstige vooruitzichten van de Amerikaanse economie;
b. een vergroting van het renteverschil geeft eveneens een kapitaalstroom richting V.S.;
c. de verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de wisselkoersen.

Een stimulering van de economie met name in West-Duitsland wordt door de V.S. regelmatig bepleit. Dit wordt thans in het Duits/Amerikaanse akkoord wel erkend dat maatregelen ter zake overwogen dienen te worden. De economische ontwikkelingen in beide landen zullen nauwlettend worden gevolgd. Met name de ontwikkeling in het eerste kwartaal van 1978 is hierbij de toetssteen. Indien de economische groei te laag wordt geacht zal eventuele bijstelling plaatsvinden. De voorheen gehuldigde locomotief-theorie waarbij één land door stimulering van zijn economie de andere zou meesleuren in een verhoogde economische aktiviteit is thans verlaten en de gedachten gaan uit naar de zogenaamde konvooitheorie. Deze

theorie behelst dat een aantal landen tegelijk stimulerende maatregelen treffen waarbij het gevaar van weglekken via een verhoogde invoer wordt voorkomen.
Een bredere aanpak van de stimulering van de economie in de voornaamste industrielanden zal zeer bevorderlijk zijn voor het doorbreken van economische impasse. Andere landen zullen hierin echter mee moeten gaan om te voorkomen dat het zgn. groeiland geconfronteerd wordt met een eenzijdige toename van de import aldaar. Tegenover het Amerikaanse tekort staat tevens het chronisch overschot op de Japanse betalingsbalans.
Stappen door de V.S. op het monetaire vlak zullen dan ook niet alle t.o.v. de EEG maar mede bezien moeten worden in het licht van de relatie tussen V.S. en Japan.

B. <u>Voorstellen in EEG op monetair terrein.</u>

In de EEG zijn voorstellen gedaan ter bevordering van de totstandkoming van een Economische en Monetaire Unie.
Onlangs is het plan-Ortoli aan de Raad aangeboden en daarnaast is thans tevens een aktieprogramma voor het jaar 1978 /als 1e tranche van het 5 jaarprogramma/ door de Commissie ingediend dat o.m. een versterking van de coördinatie op monetair en economisch gebied behelst.
Over de door de Commissie opgestelde mededeling over de vooruitzichten voor de economische en monetaire unie*) is bij de vorige /Eur.Raad d.d. 5 dec. jl./ door Nederland een positief standpunt ingenomen. De Commissie stelt voor middels een aktieplan van vijf jaar, dat jaarlijks bijgesteld kan worden, alsmede een aktieprogramma voor telkens een jaar een vergroting van de convergentie van de economieën te bewerkstelligen, de gemeenschappelijke markt te voltooien en op sociaal en struktureel gebied onevenwichtigheden te verminderen.

- 5 -

*) Economic and Monetary Union; Wirtschafts und Währungsunion.

De EMU moet er volgens de Commissie komen om de communautaire verworvenheden veilig te stellen. Bovendien verwacht zij door de toetreding van Griekenland, Portugal en Spanje een verwatering in de EEG indien de EEG op het huidige peil blijft voortbestaan.

In de eerste vijf jaar dient de convergentie van het economische beleid van de EEG-landen sterk verbeterd te worden, waarbij de inflatiebestrijding betere resultaten zal moeten opleveren en waarbij stabilisatie van de wisselkoersen en betalingsbalansen alsmede een vergrote economische groei tot doel worden gesteld.

De Commissie ziet als een van de hoofdpunten van het beleid der lidstaten de versterking van de coördinatie van de konjunktuurpolitiek.
Het slangarrangement moet een wezenlijk onderdeel van stabiliteit daarbij vormen en de valuta's van alle EEG-landen dienen in een communautair stelsel te worden opgenomen.

De Gemeenschap dient de beschikking te krijgen over meer financiële middelen om in toenemende mate het Gemeenschappelijk beleid vorm te kunnen geven.

Deze mededeling alsmede het aktieprogramma liggen nog bij de respektievelijke adviesorganen van de EEG, te weten het Monetair Comité en het Comité voor Economische politiek, en het C.d.G. der Centrale Banken voor nader advies aan de Ecofin-Raad ter tafel. In de eerstvolgende Europese Raad zal nader aandacht worden besteed aan de stand van zaken met betrekking tot de EMU. Het is evenwel mogelijk dat nu reeds op deze materie wordt ingegaan. Daarom worden in het vervolg enkele kanttekeningen bij de rapporten gemaakt.

<u>Kanttekeningen bij de Commissievoorstellen terzake van EMU</u>

1. Een gedachtenwisseling over beleidsafstemming verbetering van de onderlinge is te meer zinvol gezien de huidige economische situatie en de verwachte uitbreiding van de Gemeenschap met Griekenland, Portugal en Spanje.

2. Noodzaak tot grotere convergentie wordt door de Commissie ingezien en de voorstellen m.b.t. parallelle voortgang van de economische en monetaire integratie verdient aanbeveling boven een geïsoleerde aanpak van alleen de monetaire integratie. Deze visie is m.n. door Ned.en Dld.sterk naar voren gebracht.

3. De mate van integratie is afhankelijk van de politiek wil daartoe. Tot dusverre was hiervan echter nauwelijks sprake.

4. Een EMU kan pas van de grond komen indien de onderliggende economische en monetaire ontwikkelingen van de lidstaten dit mogelijk maken. Elk plan dient dit als basis te hebben. Juist het onderling op elkaar afstemmen van voornoemde ontwikkelingen zal op den duur een EMU mogelijk maken.

Economische en monetaire convergentie

5. Uitbreiding van de Gemeenschap zal bemoeilijkt worden indien vooraf op korte termijn de huidige lidstaten drastische stappen ondernemen om een economische en monetaire unie te bereiken. Voor neiuwe lidstaten wordt dan de drempel voor toetreding verhoogd. Wanneer de koersontwikkeling van valuta's van de aan het zgn. slangarrangement behorende EEG-landen, kan een uiteenlopende ontwikkeling worden geconstateerd die uitbreiding met alle andere huidige EEG-landen tot het slangarrangement voorlopig in de weg staat. In het streven naar een EMU vormt terugbrenging van de inflatie een zeer wezenlijk element.
De aandacht zal dan ook gericht moeten worden op versterking van de coördinatie op economisch en monetair terrein. Bij de versterking van de coördinatie op monetair gebied dienen ook de niet-monetaire beleidselementen zoals begroting- en loon- en prijspolitiek betrokken te worden vanwege hun implicatie op het monetaire beleid. In dit verband ware e denken aan de Duisenberg"-voorstellen m.b.t. het wisselkoersbeleid en de onlangs overeengekomen uitbreiding (verdubbeling) van het middellang kredietmechanisme waaraan conditionaliteit m.b.t. het te voeren beleid van het "trekkende" land is verbonden. Bovendien is dit element versterkt door de kredieten in tranches toe te kennen. Het formuleren van doelstellingen voor het wisselkoersbeleid, als onderdeel van het konjunktuurbeleid, zoals de Commissie doet is het omdraaien van de werkelijkheid.
Het interne evenwicht dient niet opgehangen te worden aan het wisselkoersbeleid. Wel kan gedacht worden aan een gerichte discussie in hoeverre handhaving van stabiele koersen het binnenlandse beleid beïnvloed en in welke mate het monetaire

beleid van de lidstaten meer op het bereiken en handhaven van stabiele wisselkoers en kan worden afgestemd. Bij de Duisenberg-voorstellen stond een bevordering van een parallelle ontwikkeling op economisch en monetair terrein voorop. In het aktie-programma van de Commissie voor 1978 wordt eveneens op deze beleidsconvergentie sterk aangedrongen. De Commissie stelt in dit programma een verbetering voor van de coördinatie van de monetaire en budgettaire politiek. Dit streven dient inderdaad te worden bevorderd waarbij ook een grotere samenhang op het terrein van de budgettaire en loon- en prijspolitiek nodig zal zijn om tot meer gelijke, lagere inflatiepercentages te komen.

"Duisenberg"plan en "slangarrangement"

6. De Commissie stelt het voortbestaan van de slang voorop. In het kader van de Duisenberg-voorstellen is bepleit, met behoud van het slangarrangement, het overleg over het wisselkoersbeleid tussen alle lidstaten te intensiveren volgens een aantal richtlijnen en procedures. Daarbij onder meer gewezen op het invoeren van een stelsel van doelzones voor de ontwikkeling van de zogenaamde effektieve wisselkoers van iedere lidstaat.
Wanneer de grenzen van een dergelijke zone wordt genaderd wordt overleg gevoerd over de eventuele maatregelen op het gebied van de wisselkoersen in nauwe relatie tot het monetaire en budgettaire beleid. In de competente communautaire organen (vnl. Monetair Comité) zijn hierover discussies op gang gebracht. Tot nu toe is nog onvoldoende steun voor deze voorstellen verkregen.
Handhaving van de slang dient als voorwaarde te worden gezien voor de toekomstige grotere monetaire samenhang. Het Nederlandse beleid is door deelname aan de slang nauw verweven met het Duitse. Het Duitse beleid heeft als hoogste prioriteit het bestrijden van de inflatie. Door de deelname aan de slang wordt ook een bijdrage geleverd tot een vermindering van de Ned. inflatie. Een uitbreiding van het slangarrangement met andere EEG-lidstaten zal nagestreefd moeten worden om grotere wisselkoersstabiliteit met onze handelspartners te verkrijgen. Door de uitbreiding ontstaat zo een meer evenwichtige situatie.
Tevens zal een vergroting van het aantal deelnemers een bijdrage kunnen leveren aan grotere convergentie binnen de EEG en daarmee de EMU helpen bevorderen. Bij uitbreiding van het slangarrangement zal echter altijd voorop moeten staan dat de na-

tionale economische en monetaire ontwikkelingen dit mogelijk maken en wat dit betreft zijn de omstandigheden thans nog niet gunstig.

7. W.w.b. het aktieprogramma voor 1978 kan gewezen worden op het advies van het M.C. aan de Ecofin-Raad inzake de coördinatie van de economische politiek van de lidstaten. Daarbij werd voorgesteld:

a. dat lidstaten bij het opstellen van jaarlijkse begrotingsrichtlijnen indicaties geven hoe het financieringstekort wordt opgevangen gerelateerd aan hun monetaire doelstellingen

b. dat lidstaten die met kwantitatieve monetaire doelstellingen opereren dit voortzetten rekening houdend met het beleid van andere lidstaten. De andere lidstaten zullen trachten eveneens een dergelijk beleid te ontwikkelen.
In het M.C. en het Comité des Gouverneurs zal dit regelmatig nagegaan moeten worden;

c. inzake wisselkoersontwikkelingen zullen het M.C. en het C.d.G. hun consultaties voortzetten rekening houdend met ontwikkelingen op monetair, budgettair, krediet- en renteterrein.

31 maart 1978
IMZ/Drs. Zandvliet